

Jog & Fegyver

Több olvasónk - és különös tekintettel a szerkesztő - fokozott érdeklődésére a jelen számunkban a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökkel foglalkozunk. Korábban néhány - a lőfegyvertartáshoz szorosan kapcsolódó, illetve azzal összefüggő - per elemzését ígértem, de a helyzet folyamatos változása miatt erre később kell, hogy sort kerítsünk.

Gyakorlatilag november 28-án lépett hatályba a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003 (X.28.) Korm. rendelet, mely teljes egészében helyezte hatályon kívül az ugyanilyen címen futott 124/19993 (IX.22) Korm. rendeletet, melynek a 123/2002 (V.15.) Korm. rendelettel történt módosításáról a rovat hasábjain mi is megemlékeztünk. *(Ekkor esett ki a közterület fogalma alól - teljesen jogosan- a közterületen levő jármű belseje.)*

Csak érintőlegesen jegyzem meg, hogy egy közelmúltbeli jogerős bírósági ítélet szerint ez a jogszabály nem vonatkozik az ilyen eszközöket forgalmazó üzletekre, hiszen az üzlet ugyan nyilvános hely, de mivel vannak olyan személyek (a foglalkozásuknál fogva), akik ilyen eszközöket jogszerűen birtokolhatnak, nyilvánvalóan valahol ezeket az eszközöket meg is kell venniük, amiből következik, hogy a részükre ilyen eszközöket árusító üzletek nem követnek el jogsértést, ha a bárki által látogatható boltjukban - akár bárki által látható helyen is - ilyen eszközöket tartanak, kiállítanak. Ugyanezen bírósági ítélet mondta ki egyébként, hogy az üzletekben nem kötelező a lőszerekről nyilvántartó könyv vezetése, mert ilyen nyilvántartást semmilyen jogszabály nem ír elő. Mivel a perben jogi képviselőként volt szerencsém részt venni, ezzel egy későbbi számban részletesen foglalkozom. Addig is, ha bármelyik kereskedő ellen a lőszernyilvántartó könyv szabálytalan vezetése miatt szabálysértési eljárást kezdeményeznek, nyugodtan forduljon bírósághoz és semmiféle pénzbírságot ne fizessen be.

Visszatérve a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökre érdemes megemlíteni, hogy terjedelmében és a szabályozás tárgyában lényeges szűkítés következett be az első ránézésre. Persze itt azért fel kell hívnom a figyelmet az előző számra, melyben arról írtam, hogy a lőfegyvertartásról

szóló jogszabályba miként helyeztek el módosításokat ezen jogszabály hatályba léptetésével kapcsolatosan.

A korábbi (már hatályon kívül helyezett) jogszabály szerint a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök közé tartozott:

1. Olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (íj, számszerű, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli stb.).
2. Olyan eszköz, amelyből a szem és a nyálkahártyák ingerlésével védekezésre képtelen állapotot előidéző vegyi anyag lőhető, permetezhető ki (gázspray).
3. Olyan eszköz, amely az utánzás jellege miatt megtévesztésig hasonlít a lőfegyverre, gáz- és riasztófegyverre (fegyverutánzat).
4. Kézre helyezhető, az ütés hatását növelő eszköz (boxer).
5. Jellegzetesen ütés céljára használható, az ütés erejét, hatását növelő eszköz (pl. ólmosbot).
6. Elektromos feszültség útján átmenetileg védekezésre képtelen állapotot előidéző eszköz (elektromos sokkoló).
7. Lőfegyverre felszerelhető, a lövés hangját tompító eszköz (hangtompító).
8. Lőfegyverre szerelhető lézeres célzókészülék.
9. Lőfegyver éjszakai irányzéka.
10. Gumibot (rendőrbot).
11. Bilincs.
12. Lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezekek.
13. Gépjármű sebességmérő készüléket jelző vagy zavaró eszköz.

A jelenleg hatályos jogszabály szerint közbiztonságra különösen veszélyes eszköz:

- a) az olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (különösen: íj, számszerű, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli);
- b) a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer);
- c) a lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezekek;

- d) az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray);
- e) az olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtevesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutánzat);
- f) az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas (elektromos sokkoló).

A definíciók d) és f) pontjából álláspontom szerint egy lényeges szó marad ki, ez pedig az ideiglenes, melynek hiányában olyan eszközök is csupán a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök kategóriájában tartoznak, melyek vegyi hatásuknál fogva végleges támadásra képtelen állapotot idéznek elő (lewisit, adamsit, kénmustár, nitrogénmustár, és az egyéb vegyi harcanyagok) illetve melyeknek elektromos hatása végleges, vissza nem fordítható élettani változásokat okoznak.

Az új jogszabály ismételten visszahozta a járművet (és nem a gépjárművet) a tiltott területek közé (igaz, hogy időközben a traffipaxot előrejelző készülék kiesett a tiltott listából).

3. § (1) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában tilos a közbiztonságra különösen veszélyes eszközt közterületen, nyilvános helyen - ideértve az ott lévő járművek belső tereit is -, valamint közforgalmú közlekedési eszközön birtokolni.

A jogszabály ilyenfajta megfogalmazásából az lehet kiolvasni, hogy a jármű belseje, csak akkor tartozik a jogszabály hatálya alá, ha az nyilvános helyen áll, de akkor nem, ha a közterületen van.

A közterület és a nyilvános hely fogalmát a jogalkotó viszont az alábbiak szerint határozta meg:

Közterület: a közhasználatra szolgáló minden olyan magán-, állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető, ideértve a közterületnek a közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét;

Nyilvános hely: a közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely.

Ez utóbbira a legjobb példa, hogy a járműveknél maradjunk a bevásárló központok parkolója. Tehát itt, mint nyilvános helyen a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz nem lehet a járműben, de mondjuk a közúton igen. Fontos azonban felhívnom a figyelmet arra, hogy ezt az értelmezést még jogerős bírósági ítélet még nem erősítette meg.

A jármű fogalmát viszont a jogszabály a következők szerint adja meg:

Jármű: közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekes szék és a gépi meghajtású kerekes szék - ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekkocsi és a talicska - azonban nem minősül járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek gyalogosoknak minősülnek. 1/1975 (II.5.) KPM-BM együttes rendelet

További lényeges eljárási szabályváltozás, hogy a gázspray esetében kimaradt az ÁNTSZ engedély, melynek már nem kell szükségszerűen meglenni az eszközök esetében.

A fentebb felsorolt eszközök közül dobócsillag, rugóskés, ólmosbot, gumibot, boxer, elektromos sokkoló, 20 gramm töltőanyag tömeget meghaladó gázspray csak a fegyveres erők, testületek és rendvédelmi szervek állományába tartozó személyek részére értékesíthető és a nem kereskedelmi (turista) forgalomban nem vámkezelhetők.

Az Uniós csatlakozással viszont a vámkezelés fogalma csak az Unión kívül álló országok vonatkozásában értelmezhető, tehát

Gázspray, íj, számszeríj, szigonypuska csomagküldő szolgálat, ügynöki tevékenység, házalás és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás (internetes kereskedés) útján nem forgalmazható. *(A szabad kereskedelmet gátló tényező, hiszen például a két legnagyobb Uniós tagállamban (Németország, Franciaország) minden szabadon tartható eszköz, így például a gázpisztoly és a légfegyver is postai csomagküldés útján értékesíthető - A szerk.)*

Emlékeztetőül azért nem árt felidézni, hogy a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló korábbi jogszabályban felsorolt azon eszközök, melyek az új jogszabályban már nincsenek bent, bekerültek a kézi lőfegyverekről és lőszerokről, a gáz- és riasztófegyverekről, valamint a légfegyverekről és a lőterekről szóló 115/1991. (IX. 10.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésébe

e) lőfegyverre felszerelhető, a lövés hangját tompító eszköz (hangtompító);

f) lőfegyver éjszakai irányzék

g) lőfegyverre felszerelhető lézeres célzókészülék

(Melyeket tilos polgári használatra gyártani, belföldi kereskedelmi forgalomba hozni és tartani.)

Ez utóbbiakkal kapcsolatban ismételten fel kell hívnom a figyelmet néhány definiálási problémára. A tilalom nyilvánvalóan nem vonatkozhat arra a lézeres célzókészülékre, mely eleve beépítésére került a lőfegyverbe illetve nem vonatkozhat olyan lőfegyverre, melyről a hangtompító nem szerelhető le, mert ez kizárja a felszerelhetőség lehetőségét is. Az éjszakai irányzékmal kapcsolatosan pedig nem tudom, hogy mire gondol a jogalkotó. A megvilágított (lumineszkáló, fluoreszkáló) szállemezre? Ma már komolyabb fegyvertávcsövet nem gyártanak ilyen nélkül. Esetleg az un. csillagfény erősítés elvén működő passzív éjjellátókra? Vagy pediglen az infra sugárvetővel és azokhoz tartozó érzékelő céltávcsövekre?

Vagy pedig egyszerűen megtiltja, hogy a nyílt irányzékú puskám célgömbjét és nézőkékjét a foszforral bekenve javítsam a célzási lehetőséget a rossz látási viszonyok között.

Azt hiszem most megint az játszódtott le, hogy az un. szakértőknek fogalmuk sincs arról, amivel kapcsolatban egy jogszabály szövegét kidolgozták vagy legalább is megszövegezték és azt a jogalkotó részére prezentálták.

Összességében jogi fércmunkának minősíthető tartalmi és formai tekintetben is. A kés pengéjének 8 cm-ben és a gázspray tömegének a 20 grammal történő limitálását semmilyen gyakorlati érveléssel nem lehet alátámasztani, ugyanakkor a definíciókban megtalálható pontatlanságok és szakszerűtlenségek nem növelik a jogszabály előkészítők szakmai tekintélyét. Komolyan tartok attól, hogy esetleg ugyanez a team fogja megalkotni a lőfegyvertartásról szóló törvény szövegét is.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd